

Sygn. I C 8/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **C. B.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki C. B. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwotę 10.817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 8/16

UZASADNIENIE

Powódka - C. B. wnosila o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., kwoty 250.000 zł wraz z odsetkami maksymalnymi liczonymi od dnia 29 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty, odpowiadającej wartości rynkowej mieszkaniowa położonego przy ul. (...) w S., a z którego w dniu 28 sierpnia 2008 r. została przymusowo przez pozwaną eksmitowana bez podstawy prawnej.

Pismem procesowym z dnia 23 lutego 2016 r. (k.64-67) powódka rozszerzyła powództwo wnosząc dodatkowo o zapłatę kwoty 136.500 zł wraz z należnościami ubocznymi tytułem utraconych korzyści z wynajmu swojej własności przy ulicy (...) jakie mogłaby osiągnąć od dnia 1 września 2008 r. do dnia 31 marca 2016 r., gdyby nie bezprawnie przeprowadzona eksmisja. Podała, że wysokość szkody obliczyła poprzez przemnożenie kwoty 1.500 zł (kwota za jaką mogłaby wynająć mieszkanie) przez ilość miesięcy tj.91

W uzasadnieniu obu roszczeń powódka wywodziła, iż lokal mieszkalny przy ulicy (...) stanowił jej własność, albowiem na rzecz Spółdzielni wpłacony został m.in. wkład mieszkaniowy, którego pozwana spółdzielnia nie rozliczyła. Wskazywała, że w dniu 28 sierpnia 2008 roku pozwana ukradła indywidualną własność powódki bez podstawy prawnej.

Pozwana - Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych, podnosząc przede wszystkim, że eksmisja przeprowadzona została w oparciu o prawomocne orzeczenie sądowe. Tym samym, wbrew twierdzeniom powódki, pozwana nie „ukradła indywidualnej własności” powódki „bez podstawy prawnej”, a jedynie podjęła przewidziane prawem działania w sytuacji nieregulowania przez osoby korzystające z lokalu opłat związanych z tym mieszkaniem. Ponadto pozwana z ostrożności procesowej zakwestionowała by wartość rynkowa mieszkania na dzień 28 sierpnia 2008 r. wynosiła 250.000 zł. Nadto podkreśliła, iż roszczenia powódki związane z rozliczeniem wartości rynkowej mieszkania mogą być kierowane z jej strony jedynie do 1/2 części praw przysługujących do tego lokalu i roszczeń z nim związanych. W dalszej kolejności strona pozwana podała, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie zaistniały podstawy do wypłaty powódce i jej mężowi należności z tytułu wkładu mieszkaniowego obliczonego w związku z ustaniem członkostwa albowiem zobowiązania związane z korzystaniem z lokalu przewyższały wysokość obliczonego wkładu mieszkaniowego do zwrotu.

Ustosunkowując się do rozszerzonego powództwa (k. 134-136) strona pozwana wniosła o jego oddalenie, powołując się ponownie na brak bezprawności działania pozwanej polegającej na przeprowadzeniu eksmisji powódki z lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w S. jako opartego na prawomocnym orzeczeniu Sądu. Podkreślała, że powódka nie wykazała przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej tj. szkody, zdarzenia będącego podstawą szkody, związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a szkodą. W szczególności za zdarzenie powodujące szkodę w postaci utraconych korzyści nie może być uznana przymusowa egzekucja.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka C. B. pozostawała od dnia 6 lipca 1974 r. w związku małżeńskim z B. G., przyjmując nazwisko G..

bezsporne

W dniu 19 października 1974 r. B. G. został przyjęty w poczet członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S..

(dowód: odpis deklaracji przystąpienia do spółdzielni k. 92-93v)

W dniu 6 kwietnia 1983 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. przydzieliła B. G. na warunkach spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, mieszkanie nr (...) położone w budynku nr (...) przy ulicy (...) w S., stanowiące własność Spółdzielni. Powódka została wskazana jako osoba uprawniona do zamieszkiwania w tym lokalu.

(dowód: odpis przydziału lokalu mieszkalnego k. 92)

Uchwałą nr (...) z dnia 9 maja 1994 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. wykluczyła z grona członków Spółdzielni (...) z powodu długotrwałego nie regulowania opłat czynszowych za zajmowane mieszkanie. B. G. został poinformowany na piśmie o treści uchwały i przysługującym mu prawie odwołania do Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni.

(dowód: odpisy informacji z dnia 21 maja 1994 r. o uchwale dotyczącej wykluczania k. 94 oraz uchwały nr (...) z dnia 9 maja 1994 r. k. 95)

W dniu 22 marca 1995 roku wobec ustania członkostwa B. G. w Spółdzielni wypełniona została karta obiegowa członka, którego członkostwo w Spółdzielni ustało. W części dotyczącej rozliczeń wskazano, że udział członka wynosi 0,05 zł a wkład mieszkaniowy związany z lokalem mieszkalnym 3.651,05 zł, przy czym zaliczono go na rzecz zobowiązań finansowych wobec Spółdzielni z tytułu zużycia urządzeń technicznych, czynszu, odsetek.

(dowód: rozliczenia k. 96 – 98)

W dniu 6 marca 1996 r. Sąd Rejonowy w Słupsku w sprawie o sygn. (...) orzekł eksmisję B. G. i C. G. z lokalu mieszkalnego przy ul. (...). Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 7 czerwca 1996 r. W dniu 13 września 1996 r. została nadana mu klauzula wykonalności.

(dowód: odpis wyroku SR w Słupsku z dnia 6 marca 1996 r. w sprawie (...) k. 99 – 100, zaświadczenia o wykonaniu eksmisji k. 103)

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 10 czerwca 2002 r. małżeństwo C. B. z d. B. i B. G. zostało rozwiązane przez rozwód.

(dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 10 czerwca 2002 r., sygn. (...) k. 100)

B. G. zmarł w dniu 25 października 2003 r. Spadek po nim na podstawie ustawy nabyły dzieci w 1/7 części każde z nich.

(dowód: odpis postanowienia SR w Słupsku z dnia 17 sierpnia 2006 r., sygn. (...) o stwierdzeniu nabycia spadku po B. G. k. 101)

W dniu 28 sierpnia 2008 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku M. B. w postępowaniu egzekucyjnym dokonał eksmisji C. B. z lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w S.. Lokal został wydany Spółdzielni.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne.

Podstawą żądania powódki był, jak wynika z treści pozwu, art. 415 kc. W myśl tego przepisu kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia. Odpowiedzialność odszkodowawcza wymaga jednoczesnego zaistnienia kilku przesłanek: zdarzenia wywołującego szkodę, zawinionego, bezprawnego działania sprawcy i związku przyczynowego pomiędzy działaniem a szkodą. Brak którejkolwiek z przesłanek skutkuje brakiem odpowiedzialności. Nie powoduje np. obowiązku zapłaty odszkodowania zawinione, bezprawne działanie jeżeli nie wywołało szkody albo zawinione bezprawne działanie, które jednak nie miało bezpośredniego związku z powstałą szkodą. Podobnie nie wywołuje odpowiedzialności odszkodowawczej celowe działanie, z którego wynika szkoda jeżeli działanie to nie nosi cech bezprawności.

Z okoliczności faktycznych przywołanych w pozwie wynika, że powódka upatrywała źródła szkody w utracie prawa do lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...). W jej przekonaniu z lokalu tego – stanowiącego jej własność, została przez pozwaną bezprawnie eksmitowana, a następnie lokal ten został zbyty na rzecz osoby trzeciej. Z tego tytułu powódka domagała się pierwotnie odszkodowania w kwocie 250.000 zł stanowiącej wartość rynkową mieszkania, a następnie w toku sprawy rozszerzyła powództwo o zapłatę dodatkowo kwoty 136.500 zł tytułem utraconych korzyści z wynajmu tegoż lokalu.

Wobec podniesionego i eksponowanego tak w treści uzasadnienia pozwu jak i w dalszych pismach procesowych, zarzutu bezprawnej eksmisji istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej, było ustalenie czy pozwana Spółdzielnia działała bezprawnie. W tym kontekście wskazać należy na znajdujący się w aktach sprawy dokument w postaci odpisu prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 6 marca 1996 r. nakazującego eksmisję powódki z lokalu mieszkalnego przy ulicy (...). Wyrok ten w zakresie rozstrzygnięcia o eksmisji nie został uchylony, uznany za nieważny ani za niezgodny z prawem. Powódka nie zaprzeczała, że taki wyrok istotnie został wydany, ani nie podnosiła argumentów dotyczących bezprawnego wydania tegoż wyroku. Podkreślić należy iż nie istnieje żadne orzeczenie, żadnego organu państwowego, które wskazywałoby, choćby pośrednio, na to, że wyrok ten był bezprawny. Orzeczeniem eksmisyjnym Sąd rozpoznający niniejszą sprawę jest z mocy art. 365§1 k.p.c. związany. Tym samym działaniu pozwanej Spółdzielni, polegającemu na przeprowadzeniu eksmisji z lokalu położonego w S. przy ul. (...) nie można zarzucić bezprawności.

Przeciwnie, jej czynności miały oparcie w istniejącym w obrocie prawnym, prawomocnym wyroku eksmisyjnym sądu, a w konsekwencji były zgodne z prawem. W tej sytuacji nie może być mowy o - jak to określała powódka - „bezpprawnej - bandyckiej – przymusowej” jej eksmisji z lokalu.

Skoro nie zaistniała wyjściowa przesłanka odpowiedzialności strony pozwanej w postaci bezprawności działania (tu bezprawnej eksmisji) to kwestie związane z postacią, wysokością szkody i związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem strony pozwanej nie mają znaczenia.

Nie sposób też w takiej sytuacji wywodzić, z działania pozwanej jakichkolwiek dalszych roszczeń. Niemniej z uwagi na rozbudowaną argumentację powódki w zakresie zwrotu wkładu mieszkaniowego, przysługującego jej prawa własności do lokalu z którego została eksmitowana – choć nie ujętą w konkretne roszczenia, celowym jest pokrótce wyjaśnienie pewnych kwestii.

Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, iż wszelkie roszczenia wywodzone z przysługującego spółdzielczego prawa do lokalu lub też ze stosunku członkostwa w Spółdzielni mogły przysługiwać nie powódce ale wyłącznie jej byłemu mężowi B. G.. Jak wynika bowiem z przedłożonych przez stronę pozwaną dokumentów w postaci chociażby deklaracji przystąpienia do spółdzielni, przydziału lokalu mieszkalnego, to B. G. był członkiem Spółdzielni i członkostwa tego został prawomocną decyzją w postaci uchwały pozbawiony. Powódka natomiast takim członkiem nigdy nie była, a na okoliczność przeciwną nie przedstawiła żadnego dowodu. Dalej, skoro śmierć B. G. nastąpiła po orzeczeniu rozvodu z powódką, to C. B. nie jest jego spadkobiercą. Spadkobiercami były tylko dzieci B. G.. Oznacza to, że tylko one mogłyby ewentualnie domagać się roszczeń związanych ze stosunkiem członkostwa B. G.. Jeżeli chodzi o powódkę to zachowuje ona jedynie te prawa które jako współmałżonka B. G. posiadała. Nie są to jednak prawa związane ze stosunkiem członkostwa w Spółdzielni lecz prawa wynikające z faktu przydziału lokalu. C. B. utrzymuje, że lokal przy ulicy (...) był jej własnością. Twierdzenie to jest jednak nieuprawnione. W toku postępowania nie przedstawiono jakiegokolwiek dokumentu, z którego wynikałoby, że z przedmiotowym mieszkaniem związane było prawo własności powódki lub jej męża. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie pozostawiają wątpliwości, iż B. G. przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do tegoż lokalu mieszkalnego, które - najprościej rzecz ujmując - daje prawo do zamieszkiwania w lokalu, ale nie jest prawem własności. Spółdzielcze mieszkania lokatorskie nie są własnością mieszkających w nich lokatorów, nawet jeśli mieszkają tam przez kilkanaście czy nawet kilkadziesiąt lat. Właścicielem takich mieszkań nadal jest Spółdzielnia. Możliwe jest oczywiście przekształcenie mieszkania lokatorskiego w odrębną własność, niemniej brak jest dokumentów, które by wskazywały, że taka procedura została w okolicznościach niniejszej sprawy przeprowadzona. Ani wpłata wkładu mieszkaniowego na rzecz Spółdzielni, uiszczanie czynszu, czy innych opłat określonych w statucie, wreszcie spłata kredytu nie powodują nabycia prawa własności tego mieszkania jak i nie świadczą o jego wykupieniu. Uwagi te, jak już zaznaczono, poczynione zostały marginalnie, niejako na uboczu rozważań i nie wpływają na fakt, że zasadniczym powodem oddalenia powództwa jest niewykazanie przez nią podstawowej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej jaką jest bezprawność działania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 415 kc a contrario, należało orzec jak w pkt 1 wyroku.

Konsekwencją oddalenia powództwa jest rozstrzygnięcie zawarte w pkt. 2 wyroku. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej na jej żądanie poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Z obowiązku tego nie zwalnia uzyskanie przez stronę całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych (art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). W niniejszej sprawie powódka przegrała sprawę w całości, dlatego też należało zasądzić od niej koszty należne stronie pozwanej. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w stawce minimalnej wyliczonej od wskazanej przez powódkę wartości przedmiotu sporu. – 10.800 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa -17 zł. Mając na uwadze, że powódka zwolniona była od kosztów sądowych w całości, Sąd nie zasądzał od niej kosztów należnych Skarbowi Państwa.